

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: 151/2008/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

116/2008. (X. 21.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹, budapesti lakos panaszos képviselőjében a dr. K. J. által 2008. július 14-én előterjesztett **panaszt** a 2008. október 21-én megtartott zárt ülése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez, a Budapest VI. kerületi Rendőrkapitányhoz.

A Testület álláspontja szerint a vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg, ezért a Testület a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 93. §-ának (2) bekezdése szerint a panasz áttételéről döntött.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos képviselőjében meghatalmazott jogi képviselője 2008. július 14. napján írásban terjesztette elő panaszát a Testülethez a panaszos előállításra és szabálysértési eljárás lefolytatása miatt. A Testület a panaszt 2008. július 16-án érkezett.

I.

A panaszos meghatalmazott jogi képviselője a panaszbeadványban előadta, hogy a panaszos 2008. július 5-én 16 óra 20 perc és július 6-án 3 óra 57 perc között, a Budapest VI. kerületi Rendőrkapitányságon került előállításra, amely intézkedésnek

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyi adatait töröltük.

álláspontja szerint törvényes indoka nem volt, továbbá a terhére rótt szabálysértési cselekményt, az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999. (XII. 28.) Korm. r. (a továbbiakban: Szabs. r.) 40/A. §-a szerinti jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértését nem követte el. A panasz szerint a szabálysértési eljárás indoka az volt, hogy a panaszos 2008. július 5-én este egy bejelentett rendezvény helyszínén nehezítette azt, hogy a rendőrség több személlyel szemben intézkedést foganatosítson. A panaszos – állítása szerint – a rendezvény helyszínén előállított személyekkel szembeni intézkedések foganatosítása idején szóban kifejezte véleményét az intézkedő rendőrökkel szemben, mást nem tett, s ezzel a magatartásával ő a rendőri intézkedést nem akadályozta. A panaszos jogi képviselőjének álláspontja szerint a panaszos szóbeli vélemény-nyilvánítása a rendőri intézkedések hatékonyságát nem befolyásolhatta.

II.

A Testület a panaszos jogi képviselőjének panaszbeadványa és az általa rendelkezésre bocsátott iratok – a Budapest VII. kerületi Rendőrkapitányság mint szabálysértési hatóság eljárásában készült meghallgatási jegyzőkönyv, a Budapest VI. kerületi Rendőrkapitányság mint szabálysértési hatóság által hozott szabálysértési határozat –; a Budapest VI. kerületi Rendőrkapitányság által rendelkezésre bocsátott iratok – a panaszos előállításáról kiállított jelentőlap, az előállítás végrehajtásáról és a kényszerítő eszköz alkalmazásáról készült jelentés és parancsnoki vélemény –, továbbá a Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) 2008. július 2-án interneten közzétett közleménye alapján az alábbiakat állapította meg.

2008. július 5-én több, a gyülekezési törvény hatálya alá tartozó demonstrációra került sor a fővárosban – a Szivárvány Misszió Alapítvány vonulások rendezvényére (a Budapest V. kerület, Erzsébet térről indult 16 órakor, az Andrássy úton haladt az '56-osok Terére), a Rendszerváltó Fórum vonulások rendezvényére (a Budapest V. kerület, Erzsébet térről indult 19 órakor, ugyanazon az útvonalon, mint a Szivárvány Misszió, az '56-osok Terére), egy magánszemély vonulások rendezvényére (a Budapest XIV. kerület, Regnum Marianum emlékműtől indult az Olof Palme sétányon át a Hősök tere, Andrássy út szervízútja útvonalon az Erzsébet térre), illetve a Magyar Nemzeti Bizottság 2006 statikus demonstrációjára (a Budapest VI. kerület, Liszt Ferenc téren).

A BRFK előzetesen (2008. július 2-án) internetes oldalán közzétett közleményében hívta fel a figyelmet a következőkre: „a rendőrségnek törvény adta kötelessége megvédeni a közrendet, közbiztonságot, ezért ha bármiféle bűncselekményt, vagy szabálysértést észlel a vonulások és statikus rendezvények kapcsán, következetesen és szigorúan, a fokozatosság elvét betartva fog fellépni a szabályokat megszegőkkel szemben. A Budapesti Rendőr-főkapitányság felkészült a demonstrációk biztosítására, mindent elkövet annak érdekében, hogy a demonstrációk nagyobb atrocitástól mentesen, békésen teljenek, a biztonsági kockázatot a minimálisra csökkentve. Budapest Rendőrfőkapitánya fokozott ellenőrzést rendelt el a fővárosban 2008. július

4-én 0 órától július 6-án 24 óráig. A fokozott ellenőrzés keretében lehetősége lesz a rendőröknek, hogy a főváros területén ellenőrzés alá vonják többek között azokat a helyszíneket, ahol a rendezvényeken résztvevők megjelenhetnek, ezzel is gondoskodva biztonságukról. Az ellenőrzés kiterjed a demonstrációk közvetlen környezetére, kiszűrve azokat a közbiztonságra veszélyes eszközöket, valamint azokat a személyeket, akiknek célja nem az Alkotmány adta jogok gyakorlása, hanem a rendbontás, zavarkeltés.”

A Budaörsi Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztály, Őr-Járőr Alosztályának feljelentése szerint 2008. július 5. napján 16 óra 20 perckor a Budapest, V. kerület, Andrásy út 45. szám elé bejelentett demonstráció során több személlyel szemben rendőri intézkedést kezdeményeztek, amelynek során a panaszos arra lett figyelmes, hogy egy fiatalemberre négy rendőr rátért, ami miatt a fiatalember keze és lába bekéült. A panaszos odalépett a rendőrökhöz és szólt nekik, hogy hagyják békén a fiatalembert. A panaszos állítása szerint pusztán a véleményének kinyilvánítása miatt – ami nem minősült álláspontja szerint a rendőri intézkedés akadályozásának – az egyik intézkedő rendőr hátra kötözte a kezeit kábelkötegelővel, és betették a rabszállító gépkocsiba. A panaszos nem hallott arra vonatkozó rendőri felszólítást, hogy a helyszínt hagyja el.

A panaszos állítását a rendőrségi iratokban foglaltak cáfolták. A rendezvényen végrehajtott előállításról szóló jelentőlap tanúsága szerint a panaszos lökdöste az egyik rendőrt, továbbá az annak abbahagyására történő felszólítás is megtörtént a rendőrség részéről. Az előállítás végrehajtásáról és a kényszerítő eszköz alkalmazásáról készült jelentés szerint a panaszos a jogszerű rendőri intézkedést akadályozta: „nem hagyta, hogy társait megbilincseljék”, illetve „odament a már megbilincselte barátaihoz és a velük szemben intézkedő rendőröket nem hagyta munkájukat végezni.” A jelentés szerint panaszos a többszöri rendőri felszólításra sem ment el a helyszínről, ezért őt ellenőrzés alá vonták – az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdése alapján igazoltatták –, aminek ellenállt, ezért vele szemben testi kényszert és – az Rtv. 48. §-ának b), illetve d) pontja alapján (a támadás megakadályozása érdekében, illetve az ellenszegülés megtörése érdekében – bilincset alkalmaztak, majd pedig előállították a Budapest VII. kerületi Rendőrkapitányságra – az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pont első fordulata alapján, mivel a szabálysértést a felszólítás ellenére tovább folytatta. A parancsnoki kivizsgálás szerint a panaszossal szemben alkalmazott intézkedések jogszerűek és szakszerűek voltak; az arányosság kérdése tekintetében ugyanakkor a parancsnoki kivizsgálás nem tartalmaz állásfoglalást.

Az intézkedést foganatosító rendőrök a panaszossal szemben feljelentést tettek a Szabs. r. 40/A. §-a szerinti jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértése miatt.

Az igazolólap szerint a panaszos előállítása 2008. május (!) 5-én 16 óra 20 perctől 2008. május (!) 6-án 3 óra 57 percig tartott, és – mivel a szabálysértési eljárás

lefolytatása az előállítás törvényes határidején belül nem volt lehetséges – azt 2008. július 6-án 4 óra 20 percig meghosszabbították. (Az előállítás dátuma a valóságban helyesen júliusi, nem pedig májusi.)

A szabálysértési eljárás során a Budapest VI. kerületi Rendőrkapitányság mint szabálysértési hatóság határozatával megállapította, hogy a panaszos elkövette a jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértését, ami miatt pénzbírságot szabtak ki vele szemben. (A szabálysértési határozat ellen a panaszos jogi képviselője időközben kifogást nyújtott be a Pesti Központi Kerületi Bírósághoz.) A határozatban foglalt tényállásban az szerepel, hogy a panaszos „az eljáró rendőrökhöz lépett, azok intézkedését kritizálta, akadályozta az intézkedés alá vont személyekre a bilincs felhelyezését, ezáltal annak biztonságát veszélyeztette”, továbbá, hogy „a rendőrök többször felszólították az intézkedés helyszínének elhagyására, illetve a szabályszegő magatartásának abbahagyására, azonban ennek a panaszos nem tett eleget, továbbra is a helyszínen maradt és folytatta cselekményét. Amikor intézkedés alá vonták, ellenállt annak, ezért vele szemben testi kényszert alkalmaztak.”

III.

A Testület a fent részletezettek alapján a rendőri intézkedések jogszerűségének vizsgálata során az alábbiakat állapította meg.

A panaszos előadása, amely szerint őt nem szólították fel előzetesen a helyszín elhagyására, mielőtt igazoltatására és előállítására került sor, ellentmondásban van a rendezvényen végrehajtott előállításról szóló jelentőlapon írtakkal, illetve az előállítás végrehajtásáról és a kényszerítő eszköz alkalmazásáról készült jelentéssel, amelynek tanúsága szerint a panaszos többszöri felszólítása megtörtént, ennek ellenére nem hagyta el az intézkedés helyszínét.

Nem életszerű, hogy az intézkedő rendőrök ne hozták volna a panaszos tudomására, hogy a helyszínt el kell hagynia. Ebben a tekintetben a Testület a rendőri jelentésben foglaltakat fogadta el a tényállás alapjául.

Ennek megfelelően a panaszos igazoltatása jogszerűen történt. Az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani. Jelen esetben a közbiztonságot veszélyeztető esemény megelőzése, megakadályozása érdekében történt az igazoltatás.

A panaszos jogi képviselőjének – miszerint a panaszos előállításának törvényes oka nem volt – állításával szemben a Testület megállapította, hogy az előállítás jogszerűen

történt. A rendőri jelentés szerint a panaszos a magatartásával a rendőri intézkedést akadályozta, ezért az intézkedő rendőr a jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértése miatt feljelentést tett, illetve – mivel a többszöri felszólítás ellenére sem ment el a rendőri intézkedés helyszínéről – ellenőrzés alá vonta a panaszost. Az Rtv. 33. §-a (2) bekezdésének f) pont 1. fordulata szerint a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki a szabálysértést az abbahagyásra irányuló felszólítás után is folytatja.

Az Rtv. 33. §-ának (3) bekezdése szerint a rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Abban az esetben pedig, ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal 4 órával meghosszabbíthatja. A panaszos előállítására 2008. július 5-én 16 óra 20 perctől került sor, és az egyszeri hosszabbítással 2008. július 6-án 4 óra 20 percig tartott.

Az Rtv. idézett 33. §-ának (4) bekezdése szerint az előállítottat szóban vagy írásban az előállítás okáról tájékoztatni kell, és az előállítás időtartamáról részére igazolást kell kiállítani. A tájékoztatás és az igazolólap kiadása a panaszos részére megtörtént.

Ezek alapján tehát az előállításnak törvényes indoka volt, a törvényes ideig korlátozta a panaszos személyi szabadságát és az egyéb alaki és tartalmi előírásoknak is megfelelően történt.

A rendőri jelentés szerint a panaszos a rendőri ellenőrzésnek ellenállt, azért vele szemben testi kényszert, illetve bilincset alkalmaztak. Az Rtv. 47. §-a szerint a kényszerítő eszköz alkalmazása jogszerű volt: a rendőr – intézkedése során – az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszert) alkalmazhat. Az Rtv. 48. §-ának b), illetve d) pontja szerint pedig a rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy támadásának megakadályozására, illetve ellenszegülésének megtörésére. Jelen ügyben – a jelentőlap tanúsága szerint – a panaszos lökdöste az intézkedő rendőrt. Az előállítás végrehajtásáról és a kényszerítő eszköz alkalmazásáról készült jelentésben ilyen tettelegességre utalás nincs: abban az szerepel, hogy „[...] nevezett személy a jogszerű rendőri intézkedést akadályozta, úgy hogy a társaival szemben alkalmazott rendőri intézkedést akadályozta, [...], illetve az „intézkedő rendőröket nem hagyta munkájukat végezni”. Ezek alapján a Testület nem tudott megnyugtatóan állást foglalni abban a tekintetben, hogy a panaszosnak a vele szemben alkalmazott intézkedésre okot adó „cselekménye” – ahogyan a panaszos állította – valóban csupán a nemtetszésének szóbeli kinyilvánítása volt, avagy a panaszos részéről olyan jellegű tettelegesség is történt, ami indokolttá tehetette a támadás megakadályozása okából [Rtv. 48. § b) pont] történő bilincselését.

A Testület a fenti megállapításai mellett ugyanakkor felhívja a rendőrség figyelmét arra, hogy a vizsgált panaszügyben több hiba, illetve hiányosság is előfordult. Egyrészt az igazolólap az előállítás dátumaként májusi időpontot tartalmaz, a valóságnak

megfelelő júliusi dátum helyett. Másodsorban a parancsnoki kivizsgálás nem tartalmazta az arra vonatkozó állásfoglalást, hogy a panaszos előállítása és a vele szemben foganatosított kényszerítő eszközök alkalmazása tekintetében az arányosság megállapítható volt-e. Harmadrészt megállapítást nyert, hogy a panaszos cselekményének rendőrségi iratokban történő leírása – „nem hagyta, hogy társait megbilincseljék”, az „intézkedő rendőröket nem hagyta munkájukat végezni”, „akadályozta az intézkedés alá vont személyekre a bilincs felhelyezését, ezáltal annak biztonságát veszélyeztette”, illetve a rendőri felszólítások ellenére „a panaszos nem tett eleget, továbbra is a helyszínen maradt és folytatta cselekményét” – nem kellően részletező jellegű, abból – a rendezvényen végrehajtott előállításról szóló jelentőlapon szereplő „lökdöste” az intézkedő rendőrt kifejezésen kívül – nem állapítható meg a panaszos részéről tetteges fellépés a rendőrökkel szemben.

A fentiek alapján panasznak a véleménynyilvánítás szabadságához való jog mint alkotmányos alapjog megsértésére vonatkozó része tekintetében nem állapítható meg egyértelműen a jogsértés ténye. A Testület megjegyzi, hogy egyébként a vélemény szóbeli kinyilvánítása önmagában nem veszélyeztetheti (nem akadályozza) rendőri intézkedések foganatosítását.

Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése szerint a Testület hatáskörébe azon alapvető jogsérelmek vizsgálata tartozik, amelyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, rendőri intézkedés vagy annak elmulasztása, illetve kényszerítő eszköz alkalmazása miatt keletkeznek.

Ez alapján a Testületnek nincs hatásköre szabálysértési ügyekben, ezért a panasznak a szabálysértés elkövetését vitató része tekintetében érdemi vizsgálatot nem folytathat.

A Testület az Rtv. 93. §-ának (2) bekezdése értelmében – mivel a panaszos panaszában előzetesen nem tiltakozott az áttétel ellen – a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

Budapest, 2008. október 21.

Dr. Kaltenbach Jenő sk.
elnök

Dr. Juhász Imre sk.
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra sk.
előadó testületi tag

Dr. Féja András sk.
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf sk.
testületi tag